

Matuszewski, Adam

"Księżna Anna z Sapiehów Jabłonowska. W dwusetną rocznicę zgonu", pod red. Adama Wołka, Zbigniewa J. Wójcika, Siemiatycze 2001 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 47/3, 139-140

2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Roman Stanisław Ingarden: *Roman Witold Ingarden. Życie filozofa w okresie toruńskim (1921–1926)*. Toruń 2000 Wydawnictwo Uniwersytetu Toruńskiego, 187 s., 17 k. tabl.

Książka, poświęcona wybitnemu filozofowi – Romanowi Witoldowi Ingardenowi, została napisana przez jego syna, współczesnego fizyka – Romana Stanisława Ingardena. Autor opisuje działalność swojego ojca w Toruniu. Przedstawia także jego rodzinę, wykształcenie, zamiłowania, mentalność, przyczyny przyjazdu do Torunia i wyjazdu z tego miasta oraz ówczesne środowisko Torunia. Książka jest nie tylko biografią Romana Witolda Ingardena, ale także pracą autobiograficzną samego autora.

Księżna Anna z Sapiehów Jabłonowska. W dwusetną rocznicę zgonu. Pod red. Adama Wołka, Zbigniewa J. Wójcika. Siemiatycze 2001 Towarzystwo Przyjaciół Siemiatycz, Urząd Miasta Siemiatycze, Siemiatycki Ośrodek Kultury, 328 s.

Książka jest zbiorem referatów, które zostały wygłoszone na sesji naukowej *Księżna Anna Paulina Jabłonowska. W 200-tną rocznicę śmierci*. W dwóch pierwszych referatach, zatytułowanych *Księżna Anna Paulina z Sapiehów Jabłonowska* oraz *Księżna Anna z Sapiehów i jej świat*, Henryk Mierzwiński i Krystyna Marszałek przedstawili życie i działalność księżnej Jabłonowskiej na tle stosunków rodzinnych, społeczno-gospodarczych i politycznych drugiej połowy XVIII w. Z kolei artykuł ks. Eugeniusza Borowskiego *Znane i nieznanne źródła dotyczące księżny Anny Pauliny Jabłonowskiej i jej otoczenia w zasobach akt Archiwum Diecezjalnego w Drohiczynie* zawiera wypisy z ksiąg parafialnych w postaci tekstu oryginalnego, tłumaczenia na język polski i faksymile dokumentów. Następny artykuł, autorstwa Zbigniewa J. Wójcika, zatytułowany *Siemiatycki Gabinet Historii Naturalnej Anny Jabłonowskiej*, został poświęcony pasji kolekcjonerskiej księżnej. Ukazuje on wartość zbiorów przyrodniczych, książek i innych zgromadzonych zbiorów oraz miejsce Gabinetu wśród innych tego typu placówek XVIII w., a także prezentuje opinie o nim elit kulturalnych ówczesnego świata. Uzupełnieniem artykułu Zbigniewa J. Wójcika jest artykuł Józefa Maroszka *Goście siemiatyckiego Gabinetu Historii Naturalnej Anny księżnej Jabłonowskiej w latach 1782–1792*, z wykazem osób, które w ciągu dziesięciu lat odwiedziły Gabinet. Ten sam autor przedstawił także referat *Henryk Ciecierski z Bacik Średnich, kontynuator idei księżnej Jabłonowskiej*. W kolejnym referacie, *Księżna Anna Jabłonowska – twórczyni leśnictwa wydzielonego w „Ustawach ...” jako osobnego działu gospodarki wiejskiej*, Adam Wołek wskazał na opracowanie przez księżną Jabłonowską przepisów nowoczesnej gospodarki

leśnej w oparciu zarówno o rodzime, jak i zagraniczne osiągnięcia naukowe. Z kolei Kazimierz Uszyński i Piotr W. Górski w swoich referatach *Współpraca Anny Jabłonowskiej z księdzem Krzysztofem Klukiem* i *Współpraca Krzysztofa Kluka z Anną Jabłonowską – miscellanea farmaceutyczne* wskazali na kontakty naukowe Anny Jabłonowskiej z wybitnym osiemnastowiecznym przyrodnikiem – Krzysztofem Klukiem. W kolejnym referacie, *Szkoła położnych w Siemiatyczach – praktyczna realizacja przez księżną Annę Jabłonowską programu Komisji Edukacji Narodowej*, Mieczysław Ignacy Matosiuk przedstawił dzieje, założonej przez Annę Jabłonowską w pałacu siemiatyckim szkoły pielęgniarstwa. W końcowych artykułach *Bitwa siemiatycka, 6–7 luty 1863 r. Zniszczenie pałacu ks. Anny Jabłonowskiej i Rosyjska relacja o spaleniu pałacu Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach* Adam Dobroński i Adam Wołk opisali zagładę pałacu oraz znacznej części dokonań księżnej Anny Jabłonowskiej. Książkę zamyka artykuł bibliograficzny Zbigniewa J. Wójcika *Anna Jabłonowska i Siemiatycze w drugiej połowie XVIII w. w pracach historyków z lat 1936–1999*. Do książki dołączono również barwne ilustracje zawierające fotokopie dokumentów z zasobów Archiwum Diecezji Drohiczyńskiej i fotografie zabytków sakralnych kościoła w Siemiatyczach.

Lekarze czasów wojny. Medycyna polska w pierwszych latach II Rzeczypospolitej i w okresie II wojny światowej. Pod red. Bożeny P ł o n k i - S y r o k i . Wrocław 2000 Oficyna Wydawnicza Arboretum, 118 s. Studia z Dziejów Kultury Medycznej. T. 3.

Książka jest zbiorem referatów zaprezentowanych na zorganizowanej 3 grudnia 1998 r. we Wrocławiu przez Filię Wrocławską Instytutu Historii Nauki PAN w Warszawie we współpracy z wrocławską fundacją naukową „Humanitas et Scientia” konferencji naukowej *Historia polskiej medycyny wojskowej w XX stuleciu*. W pierwszym referacie Elżbieta Więckowska omówiła działalność Państwowego Urzędu do Spraw Powrotu Jeńców, Uchodźców i Robotników od grudnia 1918 r. do połowy 1924 r., którego zadaniem było opanowanie sytuacji epidemiologicznej kraju związanej z przemieszczaniem się dużych grup ludności. W kolejnym artykule Kazimierz Janicki omówił organizację i pracę 7 Szpitala Okręgowego w Poznaniu w okresie od sierpnia do września 1939 r. Referat Marka Dutkiewicza i Andrzeja Felchmana *Kadra Centrum Wyszkozenia Sanitarnego – ofiary zbrodni katyńskiej* został poświęcony lekarzom, zatrudnionym w działającym w okresie międzywojennym w Warszawie Centrum Wyszkozenia Sanitarnego, którzy zginęli w Katyniu. Autorzy wskazali także na rolę, jaką odegrało Centrum Wyszkozenia Sanitarnego w kształtowaniu struktury polskiej medycyny wojskowej, tak pod względem organizacyjnym, jak i naukowym. Natomiast przy omawianiu strat poniesionych w wyniku zbrodni katyńskiej przez